

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2014.

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2012 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1027 detí zaočkovaných 992 detí, t.j. 96,6 % (tab.č.1a), čo je pokles oproti minulému roku o 0,9 %. Evidujeme 32 odmietnutí (3,1%) tohto druhu očkovania.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1027 detí zaočkovaných 990 detí, z toho 581 detí (56,6%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 409 detí (39,8%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13), t.j. spolu bolo zaočkovaných 990 detí - 96,4%, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 1%. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 34 odmietnutí (3,3%).

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2007 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 97,5 %, t.j. z celkového počtu 951 detí bolo preočkovaných 927 detí, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 1,7 %. V tomto ročníku evidujeme 19 odmietnutí očkovania (2,0%).

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2000 bolo vykonané na 98,7 %, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,3 %. Z celkového počtu 816 detí bolo zaočkovaných 805 detí. V tomto ročníku evidujeme 5 odmietnutí očkovania (0,6%).

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2012 bolo očkovanie vykonané na 90,3 %, to znamená že z celkového počtu 1027 detí bolo zaočkovaných 927, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 3,2 %. V tomto ročníku evidujeme 68 odmietnutí očkovania (6,6%).

V ročníku narodenia 2011 bolo z celkového počtu 1021 detí zaočkovaných 968 detí t.j. 94,8 %, v tomto ročníku evidujeme 43 odmietnutí (4,2 %).

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2002 bolo vykonané na 97,9 %, to znamená, že z celkového počtu 777 detí bolo zaočkovaných 761, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,5 %. Evidujeme 6 odmietnutí očkovania (0,8%).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskech fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

Vykazujeme aj očkovanie študentov Lekárskych fakúlt, ktorí boli očkovaní v mieste bydliska, nakoľko obvodní detskí lekári nevedeli uviesť adresu Lekárskej fakulty, ktorú navštevujú, niektorí študujú aj v zahraničí.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2014 (do 31.8.2014) a v ročníku narodenia 2013 nebolo narodené žiadne dieťa HBsAg pozitívnej matky.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 24 dialyzovaných pacientov, všetci pacienti boli očkovaní proti hepatitíde B.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP – 21 pacientov a všetci boli zaočkovaní proti VHB.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB bolo indikované v jednom prípade – zaočkovaný 3 dávkami vakcíny proti VHB.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg nebolo indikované ani v jednom prípade.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 10).

Spolu bolo zaočkovaných 703 detí, oproti roku 2013 je to menej o 159 detí, čo znamená pokles o 18,4%.

Kliešťová encefalitída – 71 detí

Chrípka – 14 detí do 3 rokov života, 152 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 185 detí

Meningokoková meningitída – 32 detí

Infekcie vyvolané *S.pneumoniae* - 3 deti

Rotavírusové infekcie – 194 detí

Rakovina krčka maternice – 34 dievčat

Ovčie kiahne – 16 detí

Tuberkulóza – 2 deti

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 11).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 306 osôb, z celkového počtu 482, t.j. 63,5 %, čo je oproti minulému roku vzostup o 5,9 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám nebola očkovaná ani jedna osoba.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2012- základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V tomto ročníku poklesla zaočkovanosť na 90,3 %, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 3,2 %.

Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov v 68 prípadoch, v 2 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované, 2 deti majú dlhodobý pobyt v zahraničí, 7 detí má odklad očkovania, 22 detí je casus socialis – rodičia sa s deťmi nedostavili na očkovanie, do ambulancie lekára sa dostavia len s chorým dieťaťom, kedy očkovať nie je možné.

Nižšiu zaočkovanosť ako 95 % sme v okrese zaznamenali aj v ročníku narodenia 2011 - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V tomto ročníku poklesla

zaočkovanosť na 94,8%. Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov v 43 prípadoch, v 5 prípadoch bolo očkovanie kontraindikované a v 5 prípadoch sa rodičia s deťmi nedostavili opakovane na očkovanie.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 23 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozit. matiek.

V ročníku narodenia 2014 (do 31.8.2014) a v ročníku narodenia 2013 nebolo narodené žiadne dieťa HBsAg pozitívnej matky (tab. č. 7).

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 13 kontraindikácií, z toho 1 trvalá a 12 dočasných

Kontraindikácie pri základ.očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Hydrocefalus	1	-	1
S p o l u	1	-	1

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	1	-	1
S p o l u	1	-	1

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých.ciest	1	-	1
DMO	1	-	1
Epilepsia	2	-	2
Tubulárna skleróza	1	-	1
Sval. hypotónia	1	-	1
Alergia na vaj. bielok		1	1
Hydrocefalus	1	-	1
S p o l u	7	1	8

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých.ciest	1	-	1
Opakované infekty HDC	1	-	1
DMO	1	-	1

S p o l u	3	-	3
------------------	----------	----------	----------

Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2013 do 31.8. 2014				Spolu
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	odklad očkovania	
Banská Bystrica	207	10	38	8	263

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2013.

Bolo zistených 31 dočasných kontraindikácií, z toho 14x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 7x
- odsťahované dieťa – 1x
- nedostavili sa na očkovanie cas. socialis –3x
- odmietli očkovanie - 5x
- dieťa je dlhodobo v zahraničí- 1x

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2014	
		abs.	%
B.Bystrica	31	17	54,8

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Bola nahlásená jedna reakcia po očkovaní po podaní očkovacej látky **Infanrix Polio** č.š. AC 39B46BC – na druhý deň po očkovaní na mieste vpichu erytém veľkosti 10x7 cm, zvýšená teplota 37,7, st. C, hospitalizácia nebola potrebná.

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa a sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy

a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

2.

Tab.1

**Zaevidované čiastočné odmietnutia očkovania v období od 1.9. 2013 do 31.8.2014
v doteraz nekontrolovaných ročníkoch narodenia podľa druhu očkovania**

Okres	Zaevidované čiastočné odmietnutia očkovania v období od 1.9. 2013 do 31.8.2014 v doteraz nekontrolovaných ročníkoch narodenia					
	DTaP-VHB- HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTP-POLIO V 13. roku života
B. Bystrica	-	1	2	9	3	3
Spolu	-	1	2	9	3	3

Tab. 2

Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím očkovania

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2013 do 31.8.2014	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2014
Banská Bystrica	43 – nekontr. ročníky 32 – r. 2012	138
Spolu	75	138

**3. Vykonat' kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov
v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.**

Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov			
		Spolu	z toho počet ambulancií		S písomnou evidenciou teploty v chladničke iba v pracovných dňoch
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomerami	S nepretržite	
Banská Bystrica	23	23	21	21	0

V 2 obvodoch nebola vymenená chladnička (s výparníkom), napriek uloženým nápravným opatreniam pri kontrole očkovania vykonanej k 31.8.2013. Lekári na týchto obvodoch to zdôvodňujú tým, že v chladničkách sa neskladujú očkovačie látky dlhodobo, nakoľko si ich podľa potreby prevezmú z lekárne v deň očkovania.

Teplomermi majú chladničky vybavené vo všetkých obvodoch, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodoch sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovačiu látku. Potrebná očkovačie látky sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

5. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 23 pediatrických obvodoch. Vo všetkých kontrolovaných ročníkoch sme oproti minulému roku zaznamenali pokles zaočkovanosti detskej populácie.

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 0,9 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám zaznamenávame pokles o 1 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 1,7 %, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života zaznamenávame pokles o 0,3 %.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2012 zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 3,2 %, čo znamená, že z celkového počtu 1027 detí indikovaných na očkovanie bolo zaočkovaných len 90,3 %. Príčinou nižšej zaočkovanosti proti týmto ochoreniam je nárast odmietnutí tohto očkovania zo strany rodičov a nedostavenie sa na očkovanie.

Preočkovanie proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života pokleslo oproti minulému roku o 0,5%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný pokles celkového počtu zaočkovaných detí o 18,4 %.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku vzostup o 5,9 %, proti pneumokokovým nákazám nebola očkovaná ani jedna osoba.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2014 bolo zaznamenaných 13 kontraindikácií, z toho 1 trvalá a 12 dočasných, čo je oproti roku 2013 o 58 % menej.

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2012 do 31.8. 2013 bolo uskutočnené v 17 prípadoch t.j. z celkového počtu dočasných kontraindikácií (31) bolo doočkovaných 54,8 %. Doočkovanie dočasných kontraindikácií sa uskutočňuje na základe posúdenia zdravotného stavu ošetrojúcimi lekármi v spolupráci so špecialistami, ktorí stanovujú diagnózu kontraindikácie. V niektorých prípadoch rodičia aj po odznení kontraindikácie očkovanie odmietli alebo sa opakovane nedostavili na očkovanie.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2013 do 31.8. 2014 evidujeme vo všetkých ročníkoch narodenia 75 nahlásených kompletých odmietnutí očkovania, z toho 32 komplet. odmietnutí v kontrolovanom ročníku 2012 a 43 komplet. odmietnutí v ostatných t.č. ešte

v nekontrolovaných ročníkoch 2013, 2014. Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania vo všetkých ročníkoch k 31.8.2014 – 138 detí. V období od 1.9.2013 do 31.8.2014 evidujeme aj čiastočné odmietnutia očkovania vo všetkých ročníkoch narodenia u 109 detí. Odmietnutie sa týka jednotlivých druhov očkovania, najviac odmietnutí sa týkalo očkovania proti rubeole, osýpkam a mumpsu.

Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.